

Peltovahinkojen arviointiprosessi

Rauno Kuha

Vahinkoarviointioppaan laatimisen ja arviointikoulutuksen perusteita

Tavoite

- Vahinkoarvioinnin yhtenäistäminen
- Arvioinnin luotettavuus
- Arvioinnin tasapuolisuus
- Elinkeinojen välinen yhteistyö
 - poromies ja viljelijä voivat tehdä arvioinnin yhdessä
 - kiistojen väheneminen

Rahoitus

- Lapin ELY-keskus

Toimenpiteet

- Oppaan rakentaminen
- Arviointiprosessin toteutus

Luennon runko

- Lainsäädäntöä
- Yleistä vahinkoarvioinnista
- Kun vahinko havaitaan
- Arvioinnin toteutus
- Talvivauriot
- Kasvukauden vauriot
- Muut vauriotekijät
- Johtopäätökset ja laskenta
- Arvioinnin dokumentointi ja jatkotoimenpiteet

- **Lainsäädäntöä**

Poronhoitolaki 14.9.1990/848

Laki poronhoitolain muuttamisesta 1135/2020

Valtioneuvoston asetus porovahinkolautakunnasta 12/2021

Säädetään muun muassa

- Poronhoidosta
- Poronhoitoalueesta
- Paliskuntajärjestelmästä
- Aitaamisvelvollisuudesta
- Porovahinkolautakunnasta ja sen tehtävistä

Laki poronhoitolain muuttamisesta

- Muutos koskee lähinnä
 - Porovahinkolautakunnan nimeämistä ja kokoonpanoa
 - Lautakunnan tehtävää ja asemaa (lausunto, ei ratkaisupäätös)
 - Ei muutoksenhakuoikeutta

● Hallintolaki 6.6.2003/434

Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412 ja 509/2004

Kielilaki 6.6.2003/423

Hallintolaki

- Määrää hyvän toiminnan ja hyvän hallinnon tavat
- Tasapuolisesti, puolueettomasti, joutuisasti
- Asianosaisille on ennen asian ratkaisua varattava tilaisuus lausua mielipiteensä ja antaa selvitys
- Viranomaisella on toimintavelvollisuus (vireille tulo)
- Esteellisyys

Vahingonkorvauslaki

- Korvausvelvollisuus, täyden korvauksen periaate
- Rikastumiskielto
- Vahingon sovitteleminen ja myötävaikuttaminen

Kielilaki

- Saamelaisten mahdollisuus käyttää omaa kieltään

Muu erityislainsäädäntö

Riistavahinkolaki 27.2.2009/105

- Hirvieläinten aiheuttamat vahingot. Hirvieläimillä tarkoitetaan kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, hirveä, valkohäntäpeuraa ja metsäpeuraa
- Korvaushakemus (lomake 148) maaseutuviranomaiselle kuukauden kuluessa
- <https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/kalastus-metsastys-ja-villielaimet/vahingonkorvaukset/hirvielainvahingot-viljelyksille-ja-elaimille/>

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

- Rauhoitettujen lintujen aiheuttamien vaurioiden korvausmenettely
- Alla olevan linkin takaa löytyvät lomakkeet ja ohjeet menettelystä
- [https://www.ymparisto.fi/fiFI/Rauhoitettujen lintujen aiheuttamat haitat mit a voin tehdä](https://www.ymparisto.fi/fiFI/Rauhoitettujen_lintujen_aiheuttamat_haitat_mit_a_voin_tehda)

Porovahinkolautakunta

- Porovahinkolautakunnan jäseniä ovat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään viisi muuta jäsentä
- Maa- ja metsätalousministeriö nimittää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan
- Porovahinkolautakunta antaa lausuntoja kolmen asiantuntijajäsenen kokoonpanolla
 - aitaamisvelvollisuudesta
 - vahingoista
 - porojen käyvästä hinnasta
- Lautakunnan lausuntoa pyydetään kirjallisesti
- Vahinkoasiassa on toimitettava katselmus, ellei sitä pidetä ilmeisen tarpeettomana
- Porovahinkolautakunnan tehtävässä korostuu sovittelu ja porovahinkolautakunnan jäsen toimii virkavastuulla

- **Yleistä vahinkoarvioinnista**

Sovittelu

- Porovahinkolautakunnalle kuuluu myös sovittelu sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa
- Osapuolten pyytäessä, porovahinkolautakunta määrää yhden jäsenen sovittelemaan asiaa
- Jos pyyntö tehdään, lausuntopyynnön käsittely keskeytyy sovittelumenettelyn ajaksi
- Tämä ei poista osapuolten keskinäisen ensiratkaisun tärkeyttä heti vahingon tultua ilmi
- Sovittelu käytännön tasolla:
 - Osapuolet kutsutaan yhteiseen neuvotteluun
 - Molemmat osapuolet kertovat näkemyksensä asiasta
 - Etsitään yhdessä ratkaisua ongelmaan
 - Sovittelija tekee tarvittaessa sovintoesityksen

- **Kun vaurio havaitaan**

Kun vaurio havaitaan

Arviointiprosessi osapuolten omana työnä käynnistyy heti, kun mahdollinen vaurio havaitaan

- Välitön reagointi ja lisävaurioiden ehkäisy
 - Aitojen hätäkunnostus, eläinten poistaminen, porttien sulkeminen yms.
- Ilmoitus tapahtuneesta kaikille osapuolille (paliskunta, viljelijä, yms.)
- Vaurion ja toimenpiteiden dokumentointi
 - kuvat
 - ajankohta
 - aiheuttaja
 - tehdyt toimenpiteet
 - ilmoitusten kirjaaminen

Kun vaurio havaitaan

Kun vaurio havaitaan

Osapuolten välinen yhteydenotto on aina ensimmäinen toimenpide, kun vaurio havaitaan

- Kun ilmoitus on otettu vastaan, käynnistetään HETI asiaan liittyvä RAKENTAVA keskustelu
- Tämä on AINA ENSISIJAINEN ASIAN RATKAISUTAPA
 - vaurion syntytekijät
 - vaurion laajuus
 - vaurion arvo ja korvaus
 - vaurion ehkäisy jatkossa
- Vaurioiden arvioimiseen on aikaa enimmilläänkin vain muutamia päiviä, joten nopea toiminta on tärkeää

Kun vaurio havaitaan

Kun vaurio havaitaan

Arviointiin valmistautuminen

- Perehdy ennakkoon vahinkoarviointiprosessiin
 - Opas on hyvä lukea ennen arviointia ja omaksua tarkistuslistan ja oppaan ohjeistama arviointiprosessi
- Oppaasta löytyy lista vahinkoarvioinnissa tarvittavista välineistä, jotka arviointiprosessissa tulee olla mukana
- Varaudu sään ja keliolosuhteiden mukaiseen vaatetukseen
- Avoin ja ennakkoluuloton lähestymistapa

Kun vaurio havaitaan

Porovahinkolautakunnan kutsuminen

- Mikäli yhteisymmärrykseen asiassa ei päästä, pyydetään asiaan porovahinkolautakunnan lausuntoa
- Kirjallinen pyyntö Ruokavirastolle sähköpostilla:
 - Erillisellä lomakkeella joka löytyy Ruokaviraston sivulta tai vapaamuotoisesti
 - Pyyntö tulee olla: asia jota pyyntö koskee, vaurion kohde, osapuolten nimet, osoitteet ja paliskunta ja mahdollisesti arvio vaurion määrästä ja laadusta

Yhteystiedot:

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/porovahinkolautakunta/>

Ruokavirasto

Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

puhelin: 029 530 0400

S-posti: kirjaamo@ruokavirasto.fi

Kun vaurio havaitaan

- Lautakunnan edustaja ottaa yhteyttä osapuoliin, kertoo mahdollisuudesta sovittelumenettelyyn ja käynnistää kohteen arviointimenettelyn
- Ruokavirasto perii lausunnosta ja sovittelumenettelystä 250 € maksun.
- Mikäli lausuntopyyntö perutaan, eikä katselmusta järjestetä, on maksu 100 €

Kun vaurio havaitaan

Arvioitsijoilla tulee olla käytettävissä seuraavat perusvälineet:

- kirjoitusalus ja muistiinpanovälineet
- Lohkokortti, josta näkyy lohkon ajantasaiset tiedot
- tarkistuslista (oppaan liite 1) jokaiselle kasvulohkolle erikseen
- kartta (peltolohkokartta)
- mittakehikko
- puntari (kalapuntari tai vastaava) ja tilava pussi näytteitä varten
- mittanauha (50 m) tai harppa ja kamera

Arvioinnin toteutus

Arvioinnin toteutus

- Arviointi tehdään tarkistuslistan ja oppaan ohjeita hyödyntäen
 - tarkistuslistassa on lueteltu keskeisimmät huomioitavat asiat
 - merkitään listaan, kun asia on käsitelty ja merkitään muistiin huomioitavat seikat
- Alkuhaastattelut
 - kaikkien asiaan liittyvien osapuolten haastattelut
- Dokumenttien ja lausuntojen kokoaminen
 - kaikki asiaan liittyvät dokumentit kaikilta osapuolilta

Arvioinnin toteutus

Ensin tehdään kohteen yleiskatsaus

- Kohteen viljelytapa ja satotavoite
 - lohkokorttia verrataan kasvulohkon kasvustoon ja kasvukuntoon
 - pellon muoto, kasvukunto, kasvuvaihe ja kasvuston ikä ovat merkittäviä tekijöitä kohdetta arvioitaessa = suora vaikutus satomäärään
- Yleiskatsauksen yhteydessä selvitetään:
 - onko alue aidattu? Missä kunnossa ovat aidat ja portit? Mahdollisen rikkoontumisen syy?
- Mikäli kohde on vuokrattu, selvitetään onko vuokrasopimuksessa kohteen aitaamiseen liittyviä erityisehtoja

Arvioinnin toteutus

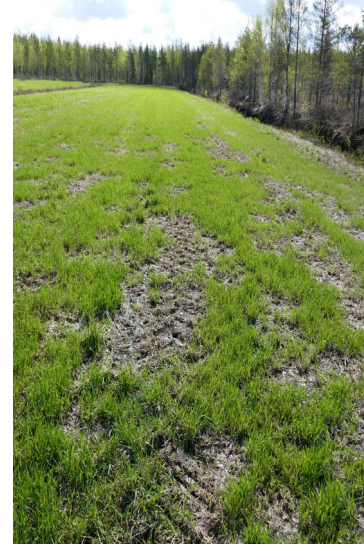
Vauriot jaetaan:

Talvivauriot

- Kasvukauden ulkopuolella syntyneet vahingot, jotka paljastuvat keväällä kun kasvukausi käynnistyy

Kasvukauden vauriot

- Vauriot, jotka syntyvät kasvustoon kasvukauden aikana

- **Talvivauriot**

Talvivauriot

Talvivaurioiden vaikutus nurmisatoon

- Pienentää satomäärää
- Heikentää sadon laatua
 - ravintoarvo, maittavuus
 - tuhoutuneen satokasvuston tilalle tulee rikkakasveja
- Lyhentää nurmikiertoa
 - kasvulohko joudutaan uusimaan aikaisemmin

Talvivauriot

Talvikauden sääolosuhteet

- Talvikauden sääolosuhteilla on ratkaiseva merkitys nurmelle syntyviin talvivaurioihin
- Eläinten laidunnus, suojakelit ja pakkasjaksot altistavat kasvustot jääpoltteelle ja pakkasvaurioille (lumen kastuminen ja jäätyminen, sekä samaan aikaan tapahtuva polkeutuminen)
- Suojaavan lumipeitteen puuttuminen kovien pakkasten aikana aiheuttaa kasvien palettumisen ja kuoleman
- Talven sääolosuhteiden vaikutus on välillinen ja näkyy vasta lumen sulamisen jälkeen

Talvivauriot

Pakkasvauriot

- Ohut lumipeite voi altistaa pakkasvaurioille ja kevätahavalle harjannepaikoilla
- Lohkon harjanteiden vähälumisuus ja paljastuminen
- Näitä voidaan joskus sekoittaa kaivulaikkuihin tai talviliikenteeseen

Kuvassa on neljä talvituhotyyppiä

Talvivauriot

Kaivulaikut

- Kaivulaikkujen määrittely on keskeinen työ talvivaurioiden aiheuttajien arvioinneissa
- Kaivulaikut ovat syksyllä tai talvella kaivamisten tuloksena syntyneitä vaurioita.
- Kaivulaikut ovat tyypillisimmillään noin metrin halkaisijaltaan olevia laikkuja, joissa kasvusto on kuollut. Laikkujen ympärillä on useimmiten siinä ruokailleen eläimen ulostetta
- Runsaan kaivun tuloksena voivat kaivulaikut olla isompia yhtenäisiä kaivuvaurioalueita
- Nurmikasvustolle aiheutuneet talvivauriot ovat usein kaivulaikkujen seurausta.
- Varsinkin edellisen kasvukauden aikana perustetuille uusille nurmille syyskaivu voi olla hyvin vahingollista
- Timotei matalajuurisena kasvina on herkkä syksyllä kaivun seurauksena tapahtuvalle juuren katkeamiselle

Talvivauriot

Kaivulaikkuja

Talvivauriot

Kaivulaikkuja

Rönsyleinikkiä

Kylänurmikkaa

Talvivauriot

Kaivulaikut ja pahkulasieni

Pahkulasienen harventamaa kasvustoa

Talvivauriot

Jääpolte

- Jääpolte syntyy talven aikana maan pinnalle eri syistä kehittyneen veden jäätymisen seurauksena.
- Märän lumen tallaus varsinkin alkutalvesta johtaa usein tiiviiseen jääkanteen pellolla ja kasvit tukehtuvat.
- Vastaava ilmiö voi esiintyä myös huonon pellon pinnan muotoilun seurauksena, jolloin pelloilla oleviin painaumiin voi muodostua vesilammikoita, jotka jäätyvät.

- **Kasvukauden vauriot**

Kasvukauden vauriot

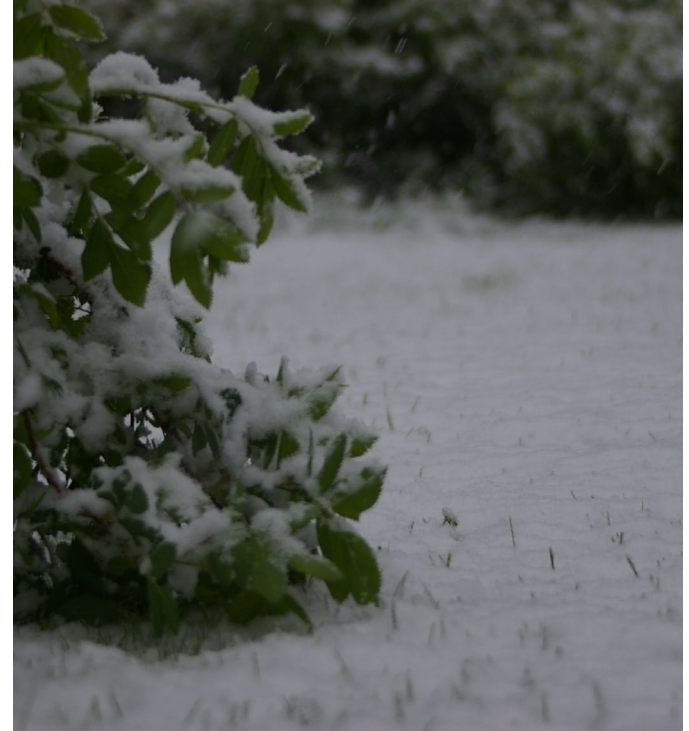
- Kyseessä on jo kasvuun lähteneen kasvuston vaurioituminen
- Vauriot erottuvat kasvustosta sitä paremmin, mitä pitemmälle ehtineestä kasvustosta on kysymys
- Ulkoisen tekijän aiheuttamia vaurioita ei voi sekoittaa kasvutekijöistä johtuviin vaurioihin
- Ulkoiset tekijät
 - esimerkiksi ulosteet, syönnökset, tallaus, viljelytekniset vauriot
- Kasvutekijöitä
 - esimerkiksi pellon kasvukunto, pellon pinnan muoto, kuivatus, sääolosuhteet

Kasvukauden vauriot

Kasvukauden sääolosuhteet

- Kasvukauden sääolot vaikuttavat suoraan odotettavissa olevan sadon määrään ja laatuun.
- Yleensä kasvukauden sääolosuhteiden aiheuttamia vaurioita ei voi sekoittaa muihin tekijöihin
- Tyypillisimpiä kasvuston kuntoon ja viljelysten vaurioitumiseen vaikuttavia säätekijöitä ovat sateet/märkyys, poudat/kuivuus ja kylmyys/halla
- Kasvustoa tarkastellessa, on helppo yhdistää kuluvan kasvukauden säädata ja kasvustossa tai lohkolla näkyvät havainnot

17.6.2014

Kasvukauden vauriot

Tallaus, syönnökset ja uloste

- Kasvuston tallautuminen, syönnösjäljet ja uloste ilmenevät aina yhtä aikaa kohteessa
- Suurinta vahinkoa satokaudella eläinten liikkuminen viljelyksellä aiheuttaa juuri ennen sadonkorjuuta
- Kasvukauden alussa tai heti sadonkorjuun jälkeen tapahtuneen tallauksen jälkeen kasvustot yleensä toipuvat.

Kasvukauden vauriot

Tallaus, syönnökset ja uloste

- Porojen lisäksi voivat viljelyksillä kasvukaudella käydä laiduntamassa myös hirvi ja kauris
- Yleispätevää sääntöä siitä, milloin kasvustossa on ulostetta niin paljon, että se estää rehun käytön eläinten ruokinnassa, ei voida antaa, vaan jokainen tapaus pitää arvioida aina erikseen
- Hirven syönti voi aiheuttaa isojaikin satotappioita. Hirvi asettuu syödessään polvilleen ja syöntijälki on puolikaaren muotoinen
- Isot lintulajit käyvät laiduntamassa pelloilla pääsääntöisesti keväällä ja syksyllä

muuttoaikoina

Kasvukauden vauriot

Tallaus, syönnökset ja uloste

- **Muut vauriotekijät**

Muut vauriotekijät

Viljelytekniset vauriot

- Päisteet
- Ajourat, painaumat
- Kylvövantaan tukkeumat
- Salaojatukkeumat
- Ojanpientareet
- Yms.

Muut vauriotekijät

Muut havainnot

- Poikkeuksellisen voimakas rikkakasvusto
- Yli-ikäinen nurmi
- Muu sellainen, joka ei ole tullut aikaisemmin esiin esimerkiksi voimakas pusikoituminen tai alueella tapahtuva urakointi

Muut vauriotekijät

- Johtopäätökset ja laskenta

Johtopäätökset ja laskenta

- Johtopäätökset perustuvat arvioinnin aikana kirjattuihin havaintoihin
- Tehdyt johtopäätökset toimivat laskelmien perusteena, poissulkeva menettely
 - kun kaikki tarkistetaan, tiedetään mitkä asiat ovat vaurion todellisia aiheuttajia
 - eläimet
 - sääolosuhteet
 - kasvukunto
 - viljelytekniset asiat
 - jokin muu (esim. petokuvauspaikat)
- Mitä viljelijä joutuu tekemään sadon varmistamiseksi?
 - kustannustekijä

Johtopäätökset ja laskenta

Talvivaurio

- Vahingon aiheuttajat
 - havainnot muistiinpanoista
- Vahinkoalueen pinta-ala
 - lohkokarttaan merkitään vahinkoalue
- Viljelyn intensiteetti
 - satohistoria ja satotavoite
 - nurmen ikä, kasvukunto

Johtopäätökset ja laskenta

Talvivaurio

- Arvioidaan odotussadon määrä koko lohkolla ilman vahinkoa
- Vähennetään tuhoutuneen alueen pinta-ala lohkon pinta-alasta
- Sadon varmistamiseksi lohkolle tulee tehdä täydennyskylvö tai uudistaminen
 - uusimisen/täydennyskylvön tarve joudutaan aina arvioimaan tapauskohtaisesti
- Vaurioituneen (tuhoutuneen) alueen ensimmäinen sato menetetään kokonaisuudessaan ja toisesta sadosta n. 50 %, uudiskasvu on aina riippuvainen tulevasta kesästä. Alkukesällä uusitun lohkon satomäärä on 20 – 80 % normaalisadosta
 - tarvittaessa tehdään satomäärän tarkistus ennen sadonkorjuuta

Johtopäätökset ja laskenta

Talvivaurion sadon menetyksen määrän ja korvauksen laskeminen

1. Määritellään sadonmenetyksen pinta-ala
2. Arvioidaan tilan viljelyintensiteetin ja seurantatietojen mukainen satomäärä kg/ha vastaavalla tuotantointensiteetillä
3. Hehtaarisato x sadonmenetyksen pinta-ala = on menetetyn sadon määrä
4. Lisätään uuden nurmen perustamiskustannus, tai täydennyskylvökustannus
5. Määritetään eri vahingon aiheuttajien osuudet vahinkoon

Johtopäätökset ja laskenta

Talvivaurion täydennyskylvön kustannus

- Täydennyskylvökustannus syntyy, kun lohkolle joudutaan tekemään täydennyskylvö syntyneiden vaurioiden korjaamiseksi
- Taulukossa lasketaan kustannukset hehtaaria kohden
- Syntyneet kustannukset kerrotaan vahinkoalueen pinta-alalla
- Mikäli työn tekee urakoitsija, kustannus on kylvön urakointihinta

Täydennyskylvön kustannus	€/ha
Työ	
Siemenkustannus	
Kustannus yhteensä	

Johtopäätökset ja laskenta

Talvivaurion aiheuttama perustamiskustannus

- Perustamiskustannus kattaa kaikki nurmen uusimisesta syntyneet kulut
- Taulukossa lasketaan kustannukset hehtaaria kohden
- Syntyneet perustamiskustannukset kerrotaan vahinkoalueen pinta-alalla

Nurmen uusiminen	€/ha
Kylvömuokkaus	
Lannoitus, työ	
Kylvö, työ	
Siemenkustannus	
Kasvisuojeluaine, työ	
Kasvisuojeluaine	
Lannoite	
Yhteensä perustamiskustannukset	

Johtopäätökset ja laskenta

Kasvukauden vaurion määrän arviointi ja laskeminen

- Vahingon määrän arviointiin kasvukaudella tarvitaan
 - mittakehikko 0,25 m², sakset , puntari, punnituspussi, lohkokartta
- Otetaan näytteet (n. 5 kpl) koskemattomalta alueelta
- Otetaan näytteet (n. 5 kpl) vahingoittuneelta alueelta
- Yksi näyte on sadon määrä 0,25 m² alalta
- Näytteiden keskiarvo x 4 on satomäärä kg /m²
- Näytteiden keskipaino kg x 10000 = satomäärä määrä kg / ha

Johtopäätökset ja laskenta

Kasvukauden vaurion määrän laskeminen

1. Otetaan 4 – 8 näytettä mittakehikon alalta koskemattomalta satoalalta (0,25 m², 4 – 8 näytteen/ha keskiarvo). Lasketaan näiden näytteiden keskiarvo. Alla on laskentaohje lohkon kokonaisrehumäärälle ilman vahinkoa.

- $0,25\text{m}^2 \times \text{n rehupaino} \times 4 \times \text{lohkon pinta-ala m}^2 = \text{koskemattoman rehun määrä kg ilman vahinkoa tarkistettavalla loholla}$

2. Otetaan 4 – 8 näytettä mittakehikon alalta laidunnetulta satoalalta (0,25 m², 4 – 8 näytteen/ha keskiarvo). Lasketaan näiden näytteiden keskiarvo. Alla on laskentaohje vahinkoalan rehumäärälle.

- $0,25\text{m}^2 \times 4 \times \text{laidunnettu ala m}^2 = \text{laidunnetun alan rehumäärä kg}$

3. Vähennetään lohkon laskennallisen odotussatoarvon (koskematon sato) määrästä vahinkoalueen satomäärä. Tulokseksi saadaan menetetyn sadon määrä. Alla on laskentaohje menetetyille satomäärälle.

- $\text{Laskelma 1} - \text{laskelma 2} = \text{saadaan menetetyn sadon määrä kg tarkistettavalla loholla}$

Johtopäätökset ja laskenta

Kasvukauden vaurion määrän laskeminen

4. Alla on ohje tuoresadon määrän muuttamisesta kuiva-aineeksi kg olettaen, että rehun kuiva-aineprosentti on 22 (yleinen käypä arvo, mikäli analyysiä ei ole käytettävissä).

- Sadon määrä tuorekiloa x 0,22 (rehun kuiva-aine %) = sato kuiva-aineena kg

5. Yllä olevan ohjeen laskentaohjeiden pohjalta saatu sadon kuiva-ainemäärä muutetaan alla olevalla ohjeella rahalliseksi arvoksi (esimerkissä annettu rehun ajantasainen tuotantokustannus on tarkistettavissa ProAgrian maatalouskalenterista)

- Kuiva-ainemäärä kg x 0,20€ (rehun tuotantokustannus ProAgrian maatalouskalenteri 2020)

6. Satovahingon rahallinen arvo jaetaan vahingon aiheuttajien kesken niiden vahinkosuuden mukaisesti.

Johtopäätökset ja laskenta

Korvauksen määrä

- Sadonmenetyksen määrän tulee aina kohdistua sadonkorjuukertaan
- Sadonmenetys €/ha ja yhteensä euroa vahinkoala
- Täydennyskylvö- /uusimiskustannus €/ha ja euroa vahinkoala
- Sadonmenetys + uusiminen/täydennyskylvö yhteensä = vahingon määrä yhteensä
- Pinta-alasta vähennetään alueet joista satoa ei voida korjata, esimerkiksi päisteet, sarkaojat, piiriojista puolet
- Syntynyt summa jaetaan mahdollisten muiden vaurion aiheuttajien osuuksien mukaisesti

- **Arvioinnin dokumentointi ja jatkotoimenpiteet**

Arvioinnin dokumentointi ja jatkotoimenpiteet

- Arvioinnista laaditaan pöytäkirja, jossa on arvioitsijoiden havaintoihin ja laskelmiin perustuva näkemys asiasta
- Pöytäkirjasta on löydyttävä tietyt perusasiat riippumatta formaatista
 - aika, paikka, läsnäolijat
 - käytettävissä olevat dokumentit
 - tehdyt havainnot
 - mahdolliset mittausmenetelmät
 - laskelmat
 - johtopäätökset
 - perustelut
 - ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

Liite 2. Pöytäkirjamalli

ARVIOINTIPÖYTÄKIRJA

Aika, paikka, läsnä:

Yhteydenotot

Arvioinnin käynnistyminen (toimenpiteen aloite), yhteydenotot, keskustelut osapuolten kesken, sekä sovittelu, arviointitapahtumasta sopiminen ja mahdollinen korvausvaatimus sekä vastaus

Dokumentit

Kaikki arvioinnin tukena oleva materiaali kuten yhteydenotot, kuvat, lohkokortit, lohkokartat, aitasopimukset, korvausvaatimukset yms.

Kohde

Kohteen osoite ja kuvaus josta käy esille lohkot, pinta-ala, kasvi, ikä ja yleiskuvaus kohteesta tarkistuslistan mukaan

Vahinkohavainnot

Tehdyt havainnot vahingon aiheuttajasta, vahingot, määrä, pinta-ala, jäljet, polkemiset, kaivannat, pellon muoto, viljelyvahingot, koneiden jäljet, maastoliikenne, aidat, portit yms.

Vahingon määrittely

Havaintoalueen suuruus ja määrä kg/ha, sekä kuvataan arviointimenetelmä ja tehdyt toimenpiteet

Johtopäätökset

Havaintoihin perustuvat johtopäätökset vahingoista ja niiden aiheuttajista

Laskelma

Kirjataan korvausmäärä, laskentamalli, laskelman pohjaluvut, loppusumma, ALV huomioituna

Arviointiryhmän päätös

Kirjataan päätös vahingosta, sen aiheuttajista ja korvausvastuusta, määrittellen korvausvastuun jakautuminen, arviointikulujen jakautuminen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Mikäli arviointiryhmä on erimielinen ratkaisusta, suoritetaan äänestys. Mahdollinen eriävä mielipide kirjataan pöytäkirjaan.

Korvaaminen

Kirjataan vahingon suuruus ja tapa jolla vahinko korvataan.

Jatkotoimenpiteet

Toimenpidesuosituksukset, jokaisessa vahinkoarviossa on hyvä lopuksi tehdä esitys siitä miten vastaava tilanne voitaisiin jatkossa ehkäistä

Allekirjoitukset

Arvioitsijan/arvioitsijoiden/lautakunnan allekirjoitukset, pöytäkirjat toimitetaan molemmille osapuolille, viranomaiselle ja arviointilautakunnalle yhteensä neljä kpl

Liitteet: Tarkistuslista, Lohkokortit, Lohkokartat, muu mahdollinen dokumentti, Valitusmahdollisuudet ja valitusosoite

Arvioinnin dokumentointi ja jatkotoimenpiteet

Vahinkojen ennaltaehkäisy

- Jokaisen arvioinnin yhteydessä on hyvä pohtia, miten vastaavat tapahtumat voitaisiin ehkäistä
- Hyviä keinoja ennaltaehkäisyyn ovat esimerkiksi:
 - Ilmoitusherkkyys todellisesta vahingon vaarasta tai syntyneestä vahingosta
 - reagointiherkkyys saatuun ilmoitukseen
 - yhteistyön syventäminen

Kiitos!